

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-n. 3. sz.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	----------------------------------	---	---	--

Szabadság ünnepén,

március idusán ünnepi hangulat ül meg a lelkeket. Március hó 15 én egybeforr a magyar haza határain belül sok száz-ezer magyar honfi szivedobbanása, milliók hálaadó szava. Zsongva száll magyar ajkáról a magas Egek felé a szent szolozsma és felcsendül Alföld rónáin, Erdély bérces hónában a magyar nemzet legszebb, legmagasztosabb imája, a Hymnusz. Ünnepi mezbe öltöznek ma az emberek, nemzetiszínű trikolórt lenget a harcok rónáin március enyhe, balszamos illatú szellője. És felhangzik ünnepies gyülekezeten a nagy fogadkozás, hogy:

— Rabok tovább nem leszünk!

Március tizenötödike! Te legszebb, te megszentelt ünnepe ennek a sokat sa nyargatott, sokat szenvedett magyar nemzetnek! Üdvözöllek meleg, érző szívvel, kitörő lelkesedéssel. Ujjongva köszöntelek, népek ünnepe, ki meghozta a szabadságot, ketté törted a rab-bilincseket.

Szabadságunk pirkadó hajnalhasadását ünnepli ma a magyar nemzet. Azt a napot, annak az örökkön élő napnak az évfordulóját ülnek meg szerte e hazában, amely nap leoldotta a magyar népről a béklyót, szabaddá tette a gondolatot, szabaddá a sajtót s meghozta a rabigában görnyedő népmillióknak az egyéni szabadságot, egyenlővé tette az embert embertársával.

Hat évtizednél több múlt el azóta, amióta a magyar főváros utcáin ezrek s ezrek esküre emelt kézzel ismételték meg Petőfi egekig törő szavait:

— Talpra magyar, hí a haza!

— A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, rabok többé nem leszünk.

És azóta, valahányszor ránk köszönt márciusnak tizenötödik napja, megany-

nyiszor kitűzzük házunk ormára a nemzeti lobogót, ünnepet ülünk és megismételjük, hogy éljen az egyenlőség, a testvériség

És a hat évtizednek eltelte után, ugye látjuk, hogy a haza nem független, hogy a nemzet nem szabad teljesen és hogy a népek milliói az alkotmány sáncain kívülrekedve, jogok nélkül teljesítenek a házával szemben kötelességeket. Amióta felkelt a szabadságnak első hajnala a magyar égen, azóta már a második félszázadból is elröppent felettünk néhány esztendő és most ismét frázis az, hogy szabad a nép.

Vajjon az ünnepi szónokok, akik dicsoítják a nemzetnek szép, nagy ünnepét, nem érzik e, hogy el kell következnie egy új márciusnak, amely jogot ad a jogtalanoknak, beveszi az alkotmány sáncaiba a künnmaradtakat?

Jönni kell egy új márciusnak, amely a magyar népek meghozza az áhitott, a várt tavaszt, a népek jogait, szabadságát.

Szabadságnak szent ünnepén tegyük fogadalmat, hogy megkettőzött erővel, lángoló lelkesedéssel küzdünk mindaddig, amíg ki nem vittuk az általános, egyenlő, titkos választói jogot.

Ha majd ezt kivivta magának a magyar nemzet, akkor ismét ünnepre gyülekezhetünk, ünnepet ülhet az egész magyar nemzet. Ha a magyar nép minden fiának lesz politikai, polgári joga, akkor kiküzdhetjük a független Magyarországot.

Az lesz aztán a nagy ünnepe ennek a hazának.

Bizva és reménykedve egy szebb, egy jobb jövőbe, üdvözlünk téged március idusa, szabadság hajnalhasadásának évfordulója

F. K.

Templomos emberek.

Baja, 1911. március 14.

Egy jó kedélyéről ismert úri ember azzal a kérdéssel fordult ma hozzám, hogy:

— Tudja-e, hogy a tótok vidékén hány templom eg le minden esztendőben?

— Nem én.

— Én pedig egész pontosan megtudom mondani. Huszonnégy. Se több, se kevesebb. Pont ennyi tót templom esik évenként a pusztító tűz martalékává.

— Honnan ez a nagy tájékozódottság?

— Kiszámítottam. Minden hónap első és második felében pontosan megjelenik a pikszises tót ember és alázatos hajlongások között bevasalja rajtam az én kegyes adományomat. Tehát, ha én rajtam évenként huszonnégy égett templomra vasalják be a kegyes adományokat, akkor huszonnégy templomnak is kell odafönt a tót hegyek között leégni. Ez csak pontos számítás.

Hát nem tudjuk, hogy annak az úri embernek számítása mindenben pontos-e, de az bizonyos, hogy a pikszises, alázatos tótocskák olyan sürűn és olyan gyakran teszik nálunk tiszteletüket, hogy kezd a dolog egy kissé gyanus lenni. A tótocskák mindig és mindig csak leégett templomokra koledálnak. Ugy, hogy azt kell már hinnünk, hogy a felvidéken minden faluban, minden harmadik esztendőben leég az Isten háza.

Az embereket ennyiféle és olyan sokoldalú társadalmi kötelezettség sújtja és olyan sok társadalmi adót kell lerónunk, hogy a mai szűkös világ mellett bizony nagy részt út a közepes jövedelmű ember zsebében.

És a mellett, hogy az enher kénytelen az itthoni társadalmi kötelezettségeinek eleget tenni, alig mulik nap, hogy meg ne lobogtatnának előttünk idegen urak és hölgyek valami gyűjtővet, amelynek segélyével — valamely többé, vagy kevésbbé (de inkább kevésbbé, mint többé) nemescelu intézmény céljaira — megoperálják a mi tisedő szebeinket.

Nem mondjuk, hogy egy leégett, vagy egy felépítendő templom céljaira ne adakoznék szívesen minden ember.

De azok a gyakran, sürű egymásutánban felbukkanó pikszises emberkek kezdenek gyanusakká válni.

Nem ártana néha meggyőződnie, hogy vajjon igaz uton jutottak-e a gyűjtési engedélyhez azok a templomos emberek.

Kedden, március 14-én és szerdán, márc. 15-én NAGY

a Nemzeti Szálloda

PURIM ESTÉLY

kavaház és étteremben. Szabad bemenet. Deutsch Matyas A n. é. közönséget tisztelettel meghívja. — szálloda.

A vendéglősök ipartársulata.

Baja, 1911. március 14.

Van itt a városban egy csomó ember, igen sok család, akiknek a vendéglősségből, a korcsmárosságból kell megélnie, abból telik a mindennapi kenyér, olyiknál — persze csak kevésnél — a szép fehér, foszlós kalács. A legtöbb néven nevezendő foglalkozásnak megvan a maga érdekképviselete. Az iparosok az Ipartestületben, a kereskedők a Kereskedelmi Kaszinóban megtalálják a maguk érdekképviseletét, az esetleges bajaikra, sérelmeikre ott kereshetnek orvoslást. A korcsmárosok, vendéglősök és kávéosok azonban nélkülöztek érdekeiknek azt a hathatós támogatását és képviseletét, mert őrök szét voltak forgácsolva, minden egyes ember magára volt hagyva.

Most három esztendővel ezelőtt azonban tudtára ébredtek a korcsmárosok is annak, hogy egyesülésben, tömörülésben nagy erő rejlik és amit az egyes ember nem tud kivívni, ki tudja vívni az egyesülés. Ennek tudatában alkották meg a bajai korcsmárosok, vendéglősök és kávéosok a maguk ipartársulatát. Ennek az ipartársulatnak majdnem minden bajai korcsmáros, vendéglős és kávéos tagja. Három esztendeje működik az egyesület Deutsch Mátyás szállodás elnöksége alatt és ezen három év alatt nem egyszer adta tanujelét életrelvalóságának és hivatottságának. Az ipartársulat minden alkalmat megragadott, hogy tagjai jogos érdekeinek kellő védelmet nyújthasson.

Most egy életrelvaló eszme merült fel az ipartársulat kebelében.

A korcsmárosok között régóta képezi panasztárgyát az, hogy az italmérési engedélyek kiadása gyakran nem felel meg a törvény intencióinak és céljainak s igen gyakori az eset, hogy olyanok is kapnak engedélyt, akik a törvény kívánságainak nem mindenben felelnek meg. A mai eljárás mellett a rendőrhatalomnak sokszor nincsen módjában kellő tájékozódást szerezni az italmérési engedélyt folyamodó egyénről.

Ezért, ezeknek a visszasságoknak a megszüntetése céljából kidolgozott az ipartársulat egy új, a korcsmárosokra vonatkozó szabályrendeletet, amely azt célozza, hogy minden italmérési engedély véleményezése előtt az ipartársulat reméli, hogy a tanács mielőbb foglalkozik ezzel az életrelvaló tervezettel.

Itt említjük meg, hogy az ipartársulat rövidesen a nagy nyilvánosság előtt is életjelt

ad magáról, amennyiben április hónap 1-én rendezni első mulatságát. Ez a mulatság remélhetőleg nagyon vig lesz. Hiszen csupa mulatni tudó ember rendezti.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. március 14.

A törvényszék

dolgoiban ma délelőtt járt küldöttség Budapesten. A küldöttség eredményéről azonban nem számoltunk be, mert privát értesítés nem érkezett Bajára lapzártáig és budapesti levelezőnk szintén nem szerezhette tudomást a küldöttségről.

A delután megjelenő fővárosi lapok nem tesznek említést a bajai küldöttségről.

Vörheny járvány

pusztít Budapesten. Ma újabb 14 eset fordult elő és most a hatóság a legereyesebben jár el, hogy a betegséget elnyomja.

Nyugalomba

megy a nagyváradi hadtestparancsnok, mert csapatainál igen sok megbetegedés fordult elő.

Megszökött

Budapestről egy gavallér. Heller Gusztáv egy előkelő budapesti pénzintézet magasrangú tisztviselője óriási vagyon elkezelése után megszökött.

A törvényszék.

Lapzártá után értesülünk, hogy a Kereskedelmi Kaszinó a következő táviratot kapta:

„Igazságügyminiszter és miniszterelnök törvényszék visszaállítás ügyében kedvezően és biztatóan nyilatkozott.

NAPIHIREK.

MÁRCIUSI STRÓFÁK.

Óh, március, te új teremtes,
Derűs, dalos föltámadás,
Töltsd el reménnyel szívünket,
Mint forró, édes biztatás!
Erő, melegség kell nekünk,
Mely ébren tart . . . vagy elveszünk!

Önző, hivatásos vágyainkat
Temessük el örökre mind;
A régi erkölcs tiszta lángra
Hevítés kebleink megint,
Ha volt rá szükség valaha:
„Itt az idő, most vagy soha!”

A tett a férfi büszkesége
S a tett halála: gyávaság!
S a gyávaságnak béna társa
A jogfosztotta szolgaság.
Ki urnak gyenge: szolga lesz!
A tett örök törvénye ez.

Volt száz idő . . . reája törtek,
Szolgává tenni a magyart,
Mert ős jogán, mint büszke nemzet,
Szabad, dicső hazát akart.
De ur maradt, im' mind maig,
Nevét hir és fény környezik!

Homálya nincs, csak fénye égi,
Oly tiszta, hó, mint napsugár;
Nemzet, mely oly napokra virradt,
Magasztos, szép jövőre vár:
Szabadság napja ihleti,
Mint mult s jövő reményei.

Fényes, dicső, bilincstörő volt
A március itt egykoron;
S mi az, mi megmaradt belőle;
Csak ragyogás a multakon!
A törvény, jog, mi ránk maradt,
Hamis proféták örve csak.

Ezért tölts minket reménnyel,
Sugáros édes március:
Derűt hozasz még a magyarra
Sorsa nem lesz mindig borús!
Joga örök, törvénye él,
S a nemzet bizva küzd, remél!

A zombori Rákóczi-szobor. A szoborbizottság március 9-én látogatott ülést tartott Vértési Károly elnöklésével. A bizottsági tagok birálat alá vették a Jankovits Gyula szobrász művésznél megrendelt és általa a városházán elhelyezett, a szoborbizottságnak bemutatott egyhatod résznyi szobormintát. Felolvasták a budapesti szakértők írásban beadott véleményét a portraít alakra, valamint a talpazatra nézve s azután a szobrász művésszel is folytatott eszmecsere után Rác Soma alelnök indítványára a szobor kismintát minden vál-

Gyümölcsfa-karbolineum

„LOHSOL“

(törvényesen védve.)

Legnagyobb mértékben vízben oldható, biztosan gyógyítja

gyümölcsfák, bokrok stb.

valamennyi betegségét, különösen **rák-, üszök-, gumi-**

folyás stb. bajokat, föltétlen biztossággal elpusztít **verlevél- és pajzs-tetűt, almaférget stb.** és megöli valamennyi gyümölcsférget, hernyót és azoknak petéit. Megakadályoz minden **gomba- és penészképződést**, valamint más ártalmas burjánzásokat. Meggyógyít minden **kéregbetegséget** és regenerálja **öreg fáknek kergőt**. Hat a **növesre**, fokozza a **nedv-keringést** és előmozdítja a **termőképességet**. Leghatásosabb védelem vadnak és egereknek pusztítása ellen, melyek a faiskolákba esetleg belopódtak.

! Számos elismerés bizonyítja, hogy !
! a gyakorlatban legjobban bevált !

Egyedüli elárúsító Bács-Bogrog vármegyére:

! DRESCHER GYULA BAJA. !

toztatás nélkül fogadták el és a szobor kivitelével a nevezett szobrász művészt bízták meg. Zombor város egy valóban művészi kivitelű, életnagyságon felüli nagyon szép szoborral fog ékeskedni.

Végzetes játék. Iszákov Miorad szilbács kormáros udvarán a legények kockajátékkal szórakoztak. A kormáros Monir nevű 11 éves fia az udvarban kövekkel dobálózott, amelyek közül egyik a legények közé esett s a hegyes kő Perisits Pája 16 éves legényt oly szerencsétlenül szemén találta, hogy a legény az azonnali orvosi segély dacára elvesztette szemévilágát. A csendőrség följelentette a tettest a kir. ügyészségnél.

Nem állítás? hogy ezidőszent a legkitünőbb a dr. Borovszky-fele »BOROLIN« háziszser. — Mindenütt kapható.

Nagy halvacSORA! A Bárány Szálloda emeleti nagytermében március hó 15-én a szokásos halvacSORát ezidén is megtartom. Előjegyezni a Bárány Szálloda éttermében lehet

Tisztelettel
Horváth János
vendéglős.

Segédszerkesztő:

KODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101

Eladó üzletház.

A Budapesti-út 109 számú

HÁZ

szabadkézből eladó, vagy bérbe kiadó.

Egy gyermektelen házaspár fizetéssel felvétetik.

Cim: a kiadóhivatalban.

Elveszett

egy kis fehér foxterrier. Ismertetőjel: sárga fülek. Megtalálójá, ha alanti címre visszaszolgáltatja, 50 darab szivar-jutalomban részesül

Stráhi István.

16 darab faj mangolica

3 negyed éves, herélt,

eladó.

Megtekinthető a pandurszigeti vendéglősnél Bővebb felvilágosítás ugyanott kapható.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk valódi

Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest VI., Gyár-utca 21g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63,

által a legújabbos árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kőevető-aratogépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecsavágók, répavágók, daráló, őrlőmalmok, egyetemese aczélekek, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Felülmúlhatatlan háziszser

meghülés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, isahias, ízületi, zsámban szenvedők fájdalmainak megszüntetésére. Ara kis üvegnek 2 korona, nagy üvegnek 2'50 korona. próba üvegnek 1'20 korona.

Gyártják Dr. Borovszky R. és Borovszky K. Budapest, II., Fő-utca 73-77. sz.

Kapható mindenütt.

PALACE SZÁLLODA

Budapest, Rákóczi-út 43.

RENDES SZIDOR
személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Sajos esténként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha.

Teljes pensio 10 koronától.

Pilseni sör. Elsőrendű borok.

Untereiner János volt alsó tátrafüredi vendéglős vezetése alatt.

Sürgönyezim: Palacehotel, Budapest.

Bajai gőz- és kádfürdő.

Nyitva reggel 6 órától este 7 óráig.

Uraknak gőzfürdő:

Mindennap reggel 7 órától déli 1 óráig.
Szombaton egész nap uraknak.

Hölgyeknek gőzfürdő:

Hétfőn, szerdán, pénteken délután 2 órától.
Kádfürdő bármely órában igénybe vehető.

ARAK:

Gőzfürdő 1 K — f } 50 gőzfürdő-jegy 30 kor.
1 évi bér korlátlan (napi
I. oszt. kád 1 K 20 f } egyszeri fürdői fűréssel
II. oszt. kád 1 K — f } a gőzfürdőben 60 korona.
Ezen jegy csak egy
személyre szól.

12 darab gőzfürdő-jegy . . . . . 10 K — f
6 darab gőzfürdő-jegy . . . . . 5 K 50 f
10 darab I. osztályú kád . . . . . 10 K — f
10 darab II. osztályú kád . . . . . 9 K — f

Jó masször és maszörnö, kitűnő tyukszemé-
vágó a n. é. közönség becses rendelkezésére
áll. Figyelmes és pontos kiszolgálás, valamint
a kellő tisztaságról gondoskodva van.

A kezelőség.

**Ki a tisztaságot szereti,
az csak rakassa ki a
konyhát és folyosóját
cementlapokkal.**

Csináltasson müköböl **kutfédólapot**.
Vegyen favályu helyet **cementvályut**.
Használjon fahordók h. **cementvizarányt**.
Alkalmazzon vízlevezetéshez **cementcsöv**.
Falépcső helyett . . . **mükölepőst**

Elvállalok mindenféle betonmükaknak és
— bármily müköveknek gyártását. —
Árjegyzékkel és költségettesel
készséggel szolgál: **Grünhut Miksa**.

Spitzer-féle téglá és cementárugyára.
Telefon szám 111. Telefon szám 111.

Kapható **PREISZ BÉLA** bór-
kereskedésében **Baján**.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs csodaháziszer

A Dr. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN,

mely városunkban is megjelent. **Felülmulhatatlan gümökóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, rheuma, köszvény, osz, ischiás, izületi lob és zsáában szenvedők, végül fa-gyas okozta és égesi sebek fájdalmának megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszer.**
Kapható **Baján LAZAR SAMUEL** optikai, sebészeti és kötszerárú üzletében,
1.20., 2. és 2.50 koronás üvegekben. Készítik:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest,
II. ker., Fő-utca 77/c. szám.

Kapható: Kalocsán: CSICSÁKY JÁNOS kereskedésében, Kis-Kun-Félegyházán: LACSNY ISTVAN gyógyszerárában, Kis-Kun-Halason: RAAB BERNÁT kereskedésében, Bajmokon: IFJ. BERGER JAKAB kereskedésében, Nemes-Militicsen: TARIÁN GEZA gyógyszerárában, Bácsalmáson: SAJÓ GYÖ GY gyógyszerárában.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzalogkölsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozásu alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

MEGJELENT	
<p>az új polgári perrendtartás zsebkönyve.</p>	
<p>KAPHATÓ: IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében ... BAJÁN ...</p>	
<p>Ara 5 korona.</p>	

Értesítés. Törlesztéses kölcsönöket engedélyezünk

A nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására juttatom, hogy az összes raktáron levő áruimat ugymint, kabátok, kosztümök, pongyolák, szoknyák és blousokát bevásárlási áron alul is eladom. — **TISZTELETTEL,**

Fenyvesi Sarolta.

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Nyomatott Nansy Lajosnál Baján.